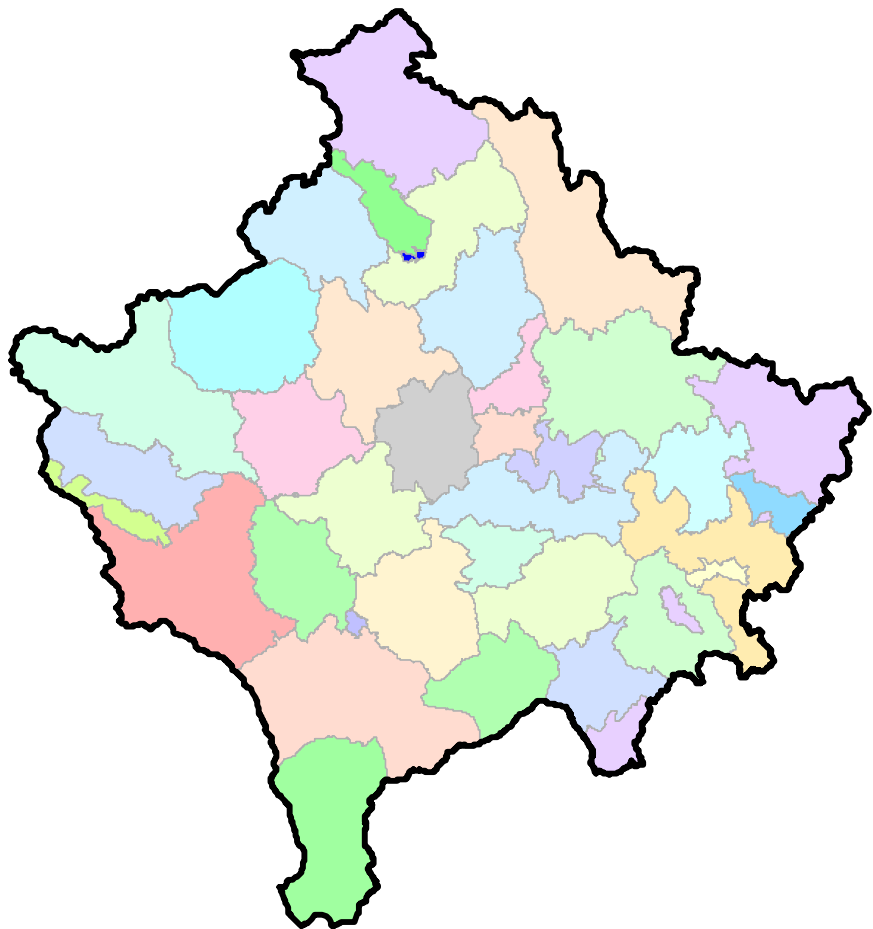




Republika e Kosovës  
Republika Kosova-Republic of Kosova  
*Qeveria - Vlada - Government*  
Zyra e Kryeministrit -Ured Premijera -Office of the Prime Minister  
*Agjencia e Statistikave të Kosovës - Agencija za Statistike Kosova - Kosovo Agency of Statistics*

## Serijs 3: Ekonomska statistika

# Harmonizovani Indeks Potrošačkih Cena Avgust – 2016



AGJENCIA E STATISTIKAVE TË KOSOVËS  
AGENCIJA ZA STATISTIKE KOSOVA  
KOSOVO AGENCY OF STATISTICS

## Predgovor

Agencija za Statistiku Kosova (ASK) je počela da objavljuje Indeks Potrošačkih Cena (IPC) od septembra 2002.do meseca decembra 2014, dok od januara 2015. godine je harmonizovan prema međunaronom konceptu i objavljuje se kao Harmonizovani Indeks Potrošačkih Cena (HIPC). Prikupljanje potrošačkih cena počelo je u maju 2002.godine koji se smatra bazni mesec. Dok, od januara 2016.godine Harmonizovani Indeks Potrošačkih Cena (HICP) na osnovu preporuka Eurostata objavljuje se sa baznom godinom 2015 = 100. Cene se prikupljaju od 10 do 20 svakog meseca u 13 opština na Kosovu.

Od septembra 2002.godine ASK kontinuirano je objavljila mesečne IPC-HICP i dvanaest izdanja na godišnjem nivou (2004 – 2015).

Ova publikacija sadrži Harmonizovani Indeks Potrošačkih Cena na Kosovu na mesečnom nivou januar 2010 - avgust 2017, mesečne i godišnje promene HIPC-a i godišnji prosečni indeks za 2016.godini i godišnje promene IHPC-a u procentima, grafičko prikazivanje razvoja HICP-a 2010-2016 (2015=100), tabelu sa specifičnim težinama, indeks za avgust 2017.godine, mesečne promene potrošačkih cena u procentima (Avgust 2017 / Jul 2017) i godišnje promene potrošačkih cena u procentima (Avgust 2017 / Avgust 2016) za grupe i podgrupe prema COICOP-u, tabelu sa prosečnim cenama za neke reprezentativne stavke i metodologiju obračuna indeksa potrošačkih cena.

### Objašnjenje za korisnike podataka

Pošto, vremenske serije Indeksa Potrošačkih Cena (IPC) u zemlji, su objavljene sa baznom mesecom Maj 2002 = 100 za period maj 2002 - decembar 2015. Dok, od januara 2016. godine sa preporukama Eurostata, Indeks Potrošačkih Cena (IPC), odnosno Harmonizovani Indeks Potrošačkih Cena (HIPC) se izračunava sa baznom godinom 2015 = 100 i sve vremenske serije Indeksa Potrošačkih Cena (CPI ) u zemlji izračunate su na ovom osnovu i objavljene su 06.06.2017.godine na sajtu KAS-a (u godišnjem publikacijom Harmonizovanog Indeksa Potrošačkih Cena 2002 - 2015 ). Od januara 2016.godine objavljene su vremenske serije od meseca januara 2010.godine.

Vaše predloge, primedbe i sugestije u vezi ove publikacije možete poslati na elek.adresi E-mail: [economic@rks-gov.net](mailto:economic@rks-gov.net)

Indeks Potrošačkih Cena (IPC), odnosno Harmonizovani Indeks Potrošačkih Cena (HIPC) je redovna mesečna publikacija.

Publikaciju su pripremili:

Ismajl Sahiti - V.D. Direktora Odeljenja

Ibish Asllani - Šef Divizije

Raif Gashi - Viši službenik

Septembar, 2017

Izvršni direktor ASK

Isa Krasniqi

## Simboli i skraćenice

IPC	Indeks potrošačkih cena
COICOP	Klasifikacija lične potrošnje po nameni
ABD	Anketa o budžetu domaćinstava
HIPC	Harmonizovani indeks potrošačkih cena
ASK	Agencija za Statistiku Kosova
:	Šifra nije dostupna
0	Manje od polovine korišćene jedinice
-	Nije primenljivo
%	Procenat
W	Statistički ponder (specifična težina)
∅	Prosek

## S a d r Ź a j

Strana

Harmonizovani Indeks Potrošačkih Cena za mesec avgust 2017.godine.....	5
Tabela 1: Harmonizovani Indeks Potrošačkih Cena (HIPC) Januar 2010 – Avgust 2017 (2015 = 100) sa mesečnim i godišnjim promenama cena u procentima .....	6
Grafikon 1: Godišnji prosek Harmonizovanog Indeksa Potrošačkih Cena (HIPC), 2010 - 2016 (2015=100) .....	8
Grafikon 2: Godišnje promene u procentima harmonizovanog indeksa potrošačkih cena .....	8
Tabela 2: HIPC Avgust 2017 (2015=100 ako nisu pomenuti drugačije), mesečne i godišnje promene cena po grupama i podgrupama prema COICOP-u .....	9
Tabela 3: Prosečna cena u Eurima za pojedine reprezentativne artikle i usluge .....	11
Metodologija HIPC .....	12

## Harmonizovani Indeks Potrošačkih Cena za mesec avgust 2017.godine

Ukupan Harmonizovani Indeks Potrošačkih Cena u zemlji je beležio rast u proseku od 0.2% u avgustu 2017.godine u poređenju sa julom 2017.godine. Stopa inflacije merena u avgustu 2017.godine u poređenju sa avgustom 2016.godine je bila 1.7%.

### Avgust 2017 / Jul 2017 0,2%

Ukupan Harmonizovani Indeks Potrošačkih Cena u zemlji je beležio rast od 0.2% u avgustu 2017.godine u poređenju sa julom 2017.godine. Ovo je uglavnom objašnjeno rastom potrošačkih cena kod podgrupe COICOP-a: Meso (0.6%); Mleko, sir i jaja (3.8%); Duvan (1.3%) sa zajedničkim uticajem ovih podgrupa od 0.4% na HIPC.

Rast je neutralizovan uglavnom padom potrošačkih cena kod podgrupe: Voće (-4.3%); Povrće (-3.7%) sa zajedničkim uticajem ovih podgrupa od -0.2% na HIPC.

### Avgust 2017 / Avgust 2016 1,7%

Ukupan Harmonizovani Indeks Potrošačkih Cena na Kosovu je bio veći za 1.7% u avgustu 2017.godine u poređenju sa avgustom 2016.godine, u ovom periodu su primećene neke promene cena artikala i usluga kod grupe i podgrupe COICOP-a.

Povećanje Potrošačkih Cena je primećen kod podgrupe: *Hleb i žitarice* (0,6 %); Meso (1.5%); Voće (4.2%); Šećer i slatkiši (5.0%); Kafa, čaj i kakao (10.2%); Mineralna voda, bezalkoholna pića, sokovi od voća i povrća (1.2%); Duvan (6.9%); Obuća ( 5.3%); Struja, gas i ostalo gorivo (16.5%)-(povećanje cene električne energije u avgustu 2017.godine za 25.5%, u poređenju sa letnjim tarifama avgusta 2016.godine); Upotreba opreme za lični prevoz (3.5%)-(povećanje cena nafte i benzina) sa zajedničkim uticajem ovih podgrupa od 2.0% na HIPC.

Povećanje je neutralizovano uglavnom padom cena u ovom period kod sledećih podgrupa: Mleko, sir i jaja (-1.1%); Kupovina automobila (-1.6%); Audio-vizuelna i fotografska oprema za obradu informacija (-6.7%) sa zajedničkim uticajem ovih podgrupa od -0.3% na HIPC.

### Objašnjenje za korisnike podataka

Primena novih maloprodajnih tarifa električne energije za domaćinstva od 1 aprila 2017.godine odobrena od strane Regulatorne Kancelarije za Energiju Republike Kosova, 31 marta 2017.godine je uzrok promene cena električne energije u svakom izračunatom mesecu od strane Službe za Distribuciju *Električne Energije na Kosovu (KEDS/CO)*.

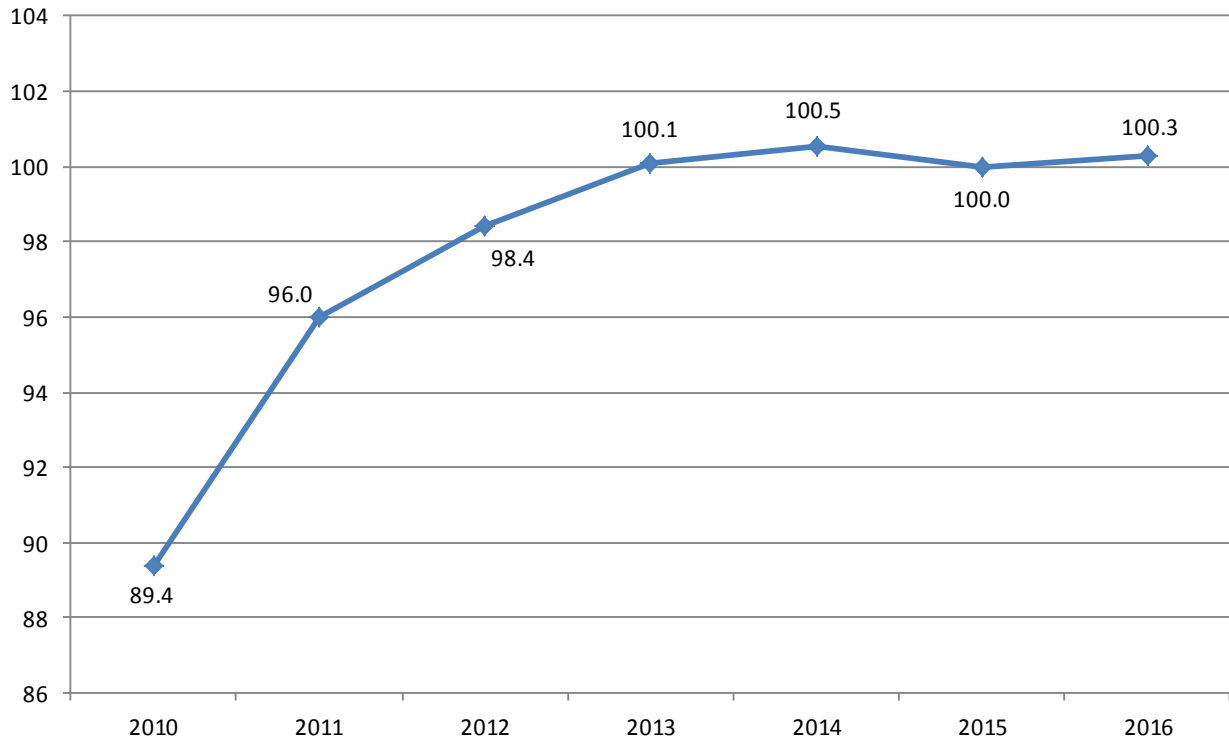
**Tabela 1: Harmonizovani Indeks Potrošačkih Cena (HIPC) Januar 2010 – Avgust 2017  
(2015 = 100) sa mesečnim i godišnjim promenama cena u procentima**

Godine	Mesec	Indeks (2015 = 100)	Mesečna promena u procentima	Godišnja promena u procentima
2010	Januar	88.0	0.6	0.7
	Februar	88.2	0.2	1.1
	Mart	88.1	-0.1	0.8
	April	87.2	-1.0	1.6
	Maj	87.5	0.3	2.2
	Jun	87.6	0.1	2.2
	Jul	87.9	0.3	2.7
	Avgust	90.5	3.0	6.0
	Septembar	90.8	0.3	6.0
	Oktobar	91.9	1.2	6.0
	Novembar	92.3	0.4	6.2
	Decembar	93.2	1.0	6.5
		<b>Godišnji prosek 2010</b>	<b>89.4</b>	:
2011	Januar	94.5	1.4	7.4
	Februar	96.5	2.1	9.4
	Mart	97.6	1.1	10.8
	April	96.5	-1.1	10.7
	Maj	96.5	0.0	10.3
	Jun	95.7	-0.8	9.2
	Jul	95.2	-0.5	8.3
	Avgust	95.3	0.1	5.3
	Septembar	95.1	-0.2	4.7
	Oktobar	96.2	1.2	4.7
	Novembar	96.2	0.0	4.2
	Decembar	96.5	0.3	3.5
		<b>Godišnji prosek 2011</b>	<b>96.0</b>	:
2012	Januar	97.3	0.8	3.0
	Februar	98.2	0.9	1.8
	Mart	98.3	0.1	0.7
	April	97.6	-0.7	1.1
	Maj	97.6	0.0	1.1
	Jun	97.3	-0.3	1.7
	Jul	97.3	0.0	2.2
	Avgust	98.3	1.0	3.1
	Septembar	99.1	0.8	4.2
	Oktobar	99.9	0.8	3.8
	Novembar	99.5	-0.4	3.4
	Decembar	100.1	0.6	3.7
		<b>Godišnji prosek 2012</b>	<b>98.4</b>	:
2013	Januar	100.7	0.6	3.5
	Februar	100.8	0.1	2.6
	Mart	100.8	0.0	2.5
	April	100.0	-0.8	2.5
	Maj	99.7	-0.3	2.2
	Jun	99.9	0.2	2.7
	Jul	99.6	-0.3	2.4
	Avgust	99.5	-0.1	1.2
	Septembar	99.3	-0.2	0.2
	Oktobar	100.1	0.8	0.2
	Novembar	100.3	0.2	0.8
	Decembar	100.6	0.3	0.5
		<b>Godišnji prosek 2013</b>	<b>100.1</b>	:

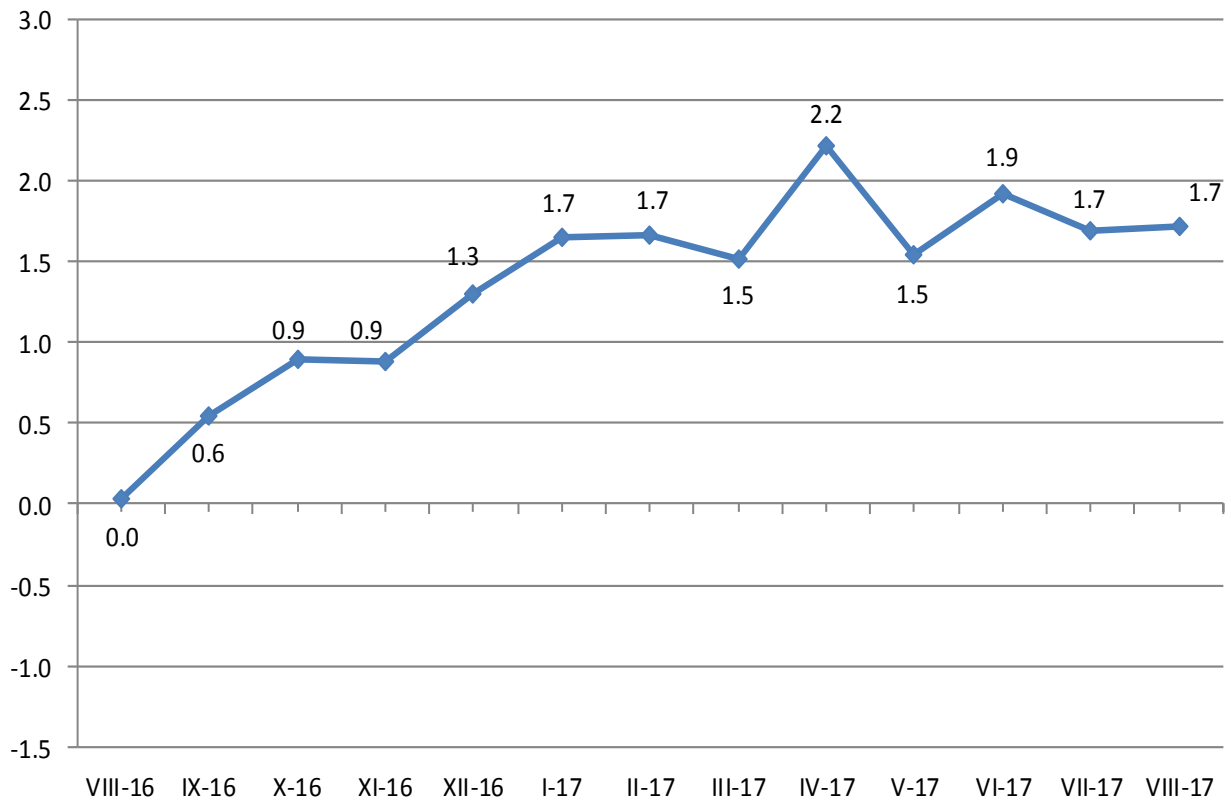
**Tabela 1: Harmonizovani Indeks Potrošačkih Cena (HIPC) Januar 2010 – Avgust 2017 (2015 = 100) sa mesečnim i godišnjim promenama cena u procentima (nastavak)**

Godine	Mesec	Indeks (2015 = 100)	Mesečna promena u procentima	Godišnja promena u procentima	
2014	Januar	100.9	0.3	0.2	
	Februar	100.9	0.0	0.1	
	Mart	101.1	0.2	0.3	
	April	100.3	-0.8	0.3	
	Maj	100.2	-0.1	0.5	
	Jun	100.3	0.1	0.4	
	Jul	100.4	0.1	0.8	
	Avgust	100.4	0.0	0.9	
	Septembar	100.6	0.2	1.3	
	Oktobar	100.7	0.1	0.6	
	Novembar	100.4	-0.3	0.1	
	Decembar	100.2	-0.2	-0.4	
	<b>Godišnji prosek 2014</b>		<b>100.5</b>	:	<b>0.4</b>
	2015	Januar	100.3	0.1	-0.6
Februar		100.6	0.3	-0.3	
Mart		100.7	0.1	-0.4	
April		99.9	-0.8	-0.4	
Maj		99.7	-0.1	-0.5	
Jun		99.9	0.1	-0.4	
Jul		99.6	-0.2	-0.8	
Avgust		99.7	0.1	-0.7	
Septembar		99.4	-0.3	-1.2	
Oktobar		100.0	0.6	-0.7	
Novembar		100.1	0.1	-0.3	
Decembar		100.0	0.0	-0.2	
<b>Godišnji prosek 2015</b>		<b>100.0</b>	:	<b>-0.5</b>	
2016	Januar	100.5	0.5	0.2	
	Februar	100.7	0.2	0.0	
	Mart	100.8	0.1	0.1	
	April	99.8	-1.0	-0.1	
	Maj	99.6	-0.2	-0.1	
	Jun	99.6	-0.1	-0.3	
	Jul	99.6	0.0	0.0	
	Avgust	99.8	0.2	0.0	
	Septembar	99.9	0.2	0.6	
	Oktobar	100.9	0.9	0.9	
	Novembar	101.0	0.1	0.9	
	Decembar	101.3	0.4	1.3	
	<b>Godišnji prosek 2016</b>		<b>100.3</b>	:	<b>0.3</b>
2017	Januar	102.2	0.8	1.7	
	Februar	102.3	0.2	1.7	
	Mart	102.3	-0.1	1.5	
	April	102.0	-0.3	2.2	
	Maj	101.2	-0.8	1.5	
	Jun	101.5	0.3	1.9	
	Jul	101.3	-0.2	1.7	
	Avgust	101.5	0.2	1.7	

**Grafikon 1: Godišnji prosek Harmonizovanog Indeksa Potrošačkih Cena (HIPC), 2010 - 2016 (2015=100)**



**Grafikon 2: Godišnje promene u procentima harmonizovanog indeksa potrošačkih cena**





**Tabela 2: HIPC Avgust 2017 (2015=100 ako nisu pomenuti drugačije), mesečne i godišnje promene cena po grupama i podgrupama prema COICOP-u**

COICOP	Grupe i podgrupe	Ponderi ‰	VIII - 2017 2015=100	VIII - 2017 VII - 2017	VIII - 2017 VIII - 2016
<b>00</b>	<b>Ukupan HIPC</b>	<b>1000.0</b>	<b>101.5</b>	<b>0.2</b>	<b>1.7</b>
<b>01</b>	<b>Ishrana i bezalkoholna pića</b>	<b>376.2</b>	<b>100.2</b>	<b>0.3</b>	<b>1.4</b>
<b>01.1</b>	<b>Ishrana</b>	<b>320.8</b>	<b>99.5</b>	<b>0.3</b>	<b>1.1</b>
01.1.1	Hleb i žitarice	81.7	97.7	0.4	0.6
01.1.2	Meso	104.8	103.0	0.6	1.5
01.1.3	Riba	3.0	102.9	-0.1	2.7
01.1.4	Mleko, sir i jaja	53.2	101.3	3.8	-1.1
01.1.5	Ulje i maslo	7.6	103.2	0.9	2.5
01.1.6	Voće	16.2	109.5	-4.3	4.2
01.1.7	Povrće	31.3	78.1	-3.7	-1.5
01.1.8	Šećer, slatko, med, čokolada i slatkiši	14.6	114.0	0.1	5.0
01.1.9	Prehrambeni proizvodi	8.4	102.1	0.3	1.2
<b>01.2</b>	<b>Bezalkoholna pića</b>	<b>55.4</b>	<b>105.1</b>	<b>0.0</b>	<b>3.2</b>
01.2.1	Kafa, čaj i kakao	13.0	112.1	-0.5	10.2
01.2.2	Mineralna voda, bezalkoholna pića, sokovi od voća i povrća	42.4	103.1	0.2	1.2
<b>02</b>	<b>Alkoholna pića, duvan</b>	<b>53.5</b>	<b>111.9</b>	<b>1.1</b>	<b>4.5</b>
02.1	Alkoholna pića	24.6	107.3	0.9	1.2
02.2	Duvan	28.9	115.8	1.3	6.9
<b>03</b>	<b>Odeća i obuća</b>	<b>44.2</b>	<b>103.6</b>	<b>0.2</b>	<b>0.8</b>
03.1	Odeća	34.0	102.4	0.1	-0.5
03.2	Obuća	10.2	107.5	0.6	5.3
<b>04</b>	<b>Stanovanje, voda, struja, gas i osto gorivo</b>	<b>75.9</b>	<b>101.9</b>	<b>0.4</b>	<b>11.4</b>
04.1	Akuelno plaćanje za stanovanje	6.0	97.8	0.0	-1.0
04.3	Održavanje i sređivanje sredine	11.3	100.2	-0.4	-0.2
04.4	Snabdevanje vodom i razne usluge vezane za mesto stanovanja	13.4	95.5	0.0	0.0
04.5	Struja, gas i ostalo gorivo	45.2	102.8	0.8	16.5
<b>05</b>	<b>Nameštaj, oprema za domaćinstvo i uobičajeno održavanje kuće</b>	<b>88.6</b>	<b>101.0</b>	<b>-0.3</b>	<b>-0.6</b>
05.1	Nameštaj i aparatura, tepisi, staze i zastirači za pod	20.7	102.3	0.0	-0.3
05.2	Tekstil za domaćinstvo	3.2	102.2	0.0	0.8
05.3	Oprema za domaćinstvo	15.2	100.9	-0.5	-1.0
05.4	Staklarija, kuhinjski pribor i ostala sredstva	13.6	102.3	-0.8	-0.6
05.5	Kućni i vrtlarski alati i oprema	15.1	101.3	-0.1	-0.2
05.6	Robe i usluge za uobičajeno održavanje domaćinstva	20.8	99.1	-0.4	-0.9

**Tabela 2: HIPC Avgust 2017 (2015=100 ako nisu pomenuti drugačije), mesečne i godišnje promene cena po grupama i podgrupama prema COICOP-u (nastavak)**

COICOP	Grupe i podgrupe	Ponderi %	VIII - 2017 2015=100	VIII - 2017 VII - 2017	VIII - 2017 VIII - 2016
<b>06</b>	<b>Zdravstvo</b>	<b>31.3</b>	<b>103.0</b>	<b>0.2</b>	<b>0.7</b>
06.1	Lekarski proizvodi i lek.oprema	19.3	103.1	0.1	0.8
06.2	Ambulantske usluge	11.0	103.1	0.4	0.7
06.3	Bolničke usluge	1.0	100.0	0.0	0.0
<b>07</b>	<b>Transport</b>	<b>143.9</b>	<b>101.6</b>	<b>0.3</b>	<b>1.0</b>
07.1	Kupovina autovozila	46.6	99.2	0.0	-1.6
07.2	Upotreba opreme za lični transport	74.4	100.4	0.5	3.5
07.3	Transportne usluge	22.9	112.4	-0.1	-1.9
<b>08</b>	<b>Sredstva za komunikaciju</b>	<b>39.7</b>	<b>98.8</b>	<b>0.0</b>	<b>-1.1</b>
08.1	Poštanske usluge	2.6	104.6	0.0	0.0
08.2	Telefonska i telefaks oprema	6.5	92.6	0.0	-7.3
08.3	Telefonske i telefaks usluge	30.6	99.6	0.0	0.2
<b>09</b>	<b>Rekreacija i kultura</b>	<b>49.9</b>	<b>98.6</b>	<b>0.1</b>	<b>-1.3</b>
09.1	Audio-vizuelna i fotografska oprema,i za obradu informacija	13.0	91.5	0.1	-6.7
09.2	Ostala dugotrajna oprema za rekreaciju i kulturu	3.2	100.9	0.0	0.8
09.3	Ostali predmeti i oprema za rekreaciju, vrtove i kućne ljubimce	9.1	101.9	-0.3	-0.1
09.4	Kulturne usluge i za rekreaciju	6.1	100.6	0.0	0.0
09.5	Novine, knjige i kancelarijski materijal	14.4	99.4	0.2	0.3
09.6	Organizovani Odmori	4.1	104.5	0.9	3.3
<b>10</b>	<b>Obrazovanje</b>	<b>12.4</b>	<b>100.7</b>	<b>0.0</b>	<b>0.8</b>
<b>11</b>	<b>Restorani i hoteli</b>	<b>31.9</b>	<b>101.6</b>	<b>0.0</b>	<b>0.8</b>
11.1	Ugostiteljske usluge	26.8	102.2	0.0	1.0
11.2	Usluge stanovanja	5.1	99.5	0.0	0.5
<b>12</b>	<b>Razne robe i usluge</b>	<b>52.5</b>	<b>101.7</b>	<b>0.0</b>	<b>0.7</b>
12.1	Lična nega	16.1	101.4	-0.1	0.6
12.3	Lični predmeti	11.7	100.8	0.0	1.5
12.4	Socijalna zaštita	1.0	105.2	0.0	0.9
12.5	Osiguranje	10.5	102.6	0.1	0.0
12.6	Finansijske usluge	9.6	101.0	0.0	1.0
12.7	Ostale usluge	3.6	100.6	0.0	-0.6

**Tabela 3: Prosečna cena u Eurima za pojedine reprezentativne artikle i usluge**

Kod	Artikli	Jedinica merenja	VIII 2016	VII 2017	VIII 2017
101	Pirinač	1 kg	1.33	1.35	1.33
102	Pšenično brašno	1 kg	0.39	0.39	0.39
103	Beli hleb	500g	0.29	0.28	0.28
111	Goveđe meso bez kosti	1 kg	6.48	6.36	6.39
112	Teleće meso	1 kg	7.33	7.36	7.40
114	Pileće meso	1 kg	2.55	2.63	2.67
131	Mleko (Tetrapak)	1 lit	0.86	0.86	0.87
133	Jogurt	1 lit	0.87	0.90	0.90
137	Jaja	30 kom	2.64	1.87	2.31
141	Jestivo ulje	1 lit	1.14	1.09	1.09
153	Banane	1 kg	1.13	1.09	1.00
161	Krompir	1 kg	0.35	0.34	0.31
162	Paradajz	1 kg	0.55	0.58	0.51
163	Pasulj	1 kg	2.10	2.35	2.30
167	Paprika neljuta	1 kg	0.67	0.81	0.66
175	Šećer	1 kg	0.80	0.89	0.88
192	Mlevena kafa	1 kg	7.02	7.91	7.90
193	Čaj	1 kg	5.98	7.75	7.68
195	Mineralna voda	1.5 lit	0.30	0.32	0.32
204	Pivo	0.5 l	0.63	0.63	0.64
215	Cigare – Ronhill	1 pako	1.50	1.59	1.60
217	Cigare – Marlboro	1 pako	2.40	2.50	2.51
416	Električna struja	1 kwh	0.051	0.064	0.064
418	Ogrevno drvo	1 m <sup>3</sup>	37.10	38.41	38.97
701	Benzin	1 lit	1.00	1.04	1.04
702	Dizel	1 lit	0.96	1.00	1.01

## Metodologija HIPC

HIPC Kosova koji je proizveden od Agencije za statistiku Kosova (ASK), izračunavan je po metodama Harmonizovanog indeksa potrošačkih cena (HIPC). Eurostat je HIPC definisao kao evropski standard za indekse potrošačkih cena. Izračunati indeksi i njihovi rezultati predstavljaju se pomoću *Klasifikacije lične potrošnje po nameni* (COICOP), poznatoj kao Međunarodna klasifikacija koja potrošnju deli na niže nivoe, grupe i klase proizvoda. Pomoću COICOP-a, ASK je izvršila podelu potrošnje na 91 klase (četvorocifreni nivo), dalje na 408 proizvoda (osnovni agregat). ASK je definisao težinu za svaki agregirani element i svakog meseca snima cene za svaki osnovni agregat.

Svakog meseca HIPC se računa u dva koraka:

1. Osnovni indeks (pokazatelji za elementarne agregate) računa se po formuli neponderisane geometrijske sredine (Jevon -a)
2. Indeksi viših nivoa, uključujući sam IPC, računaju se vađenjem prosečnih elementarnih indeksa po formuli ponderisane aritmetičke sredine (Lesperov tip- *Laspeyres*)

Osnovne agregirane težine bazirane su na procene troškova godišnje potrošnje. ASK za 91 klase potrošnje vrši procenu troškova godišnje potrošnje iz Ankete o potrošnji domaćinstava (APD) i Nacionalnih Računa (NR), težine u okviru klasa dolaze iz unutrašnjih izvora ASK-a. Specifične težine od januara 2013. Godine bile su bazirane u procenama podataka Ankete o potrošnji domaćinstava (APD) i Nacionalnih Računa (NR), koji se odnose na 2012.godinu, dok od meseca januara 2015.godine ažurirani specifični podaci bazirani su na podacima Nacionalnih Računa (NR) i Ankete o potrošnji domaćinstava (APD) koji se odnose na 2013.godinu. Od januara 2016.godine specifične težine artikala i usluga usklađena prema E-COICOP-u (preporuke EUROSTAT-a) su bazirane na podacima Nacionalnih Računa ( NR) i Ankete o potrošnji domaćinstava (APD) koji se odnose na 2014.godinu. Od januara 2017.godine specifične težine artikala i usluga bairaju se samo na podacima Nacionalnih Računa (NR) 2015.godine. Ažuriranje težina svake godine obezbeđuje da HIPC odražava aktuelne trendove potrošnje.

Sve kupovine novcem napravljene u zemlji (unitar zemlje) od strane sektora domaćinstava su definisane su kao ukupni troškovi godišnje potrošnje. Ova definicija odgovara kategoriji NR tz. *Monetarna finalna potrošnja domaćinstava (HFMC)* i podrazumieva to da težine treba da uključuju vrednost potrošnje sopstvenih proizvoda i troškove stanovanja samog vlasnika. Do meseca decembra 2014. Težine su uključile troškove samo za rezidentne potrošače, dok počev od januara meseca 2015. Uključuju se i troškovi za nerezidentne potrošače.

Da bi se procenile mesečne promene cena, osoblje ASK-a prikuplja cene za izvestan broj specifičnih proizvoda (često nazvana tržišna korpa) odabrane kao predstavnici osnovnih agregata. Cilj je da se obavi snimanje svih cena, upravo istih proizvoda svakog meseca; kada nije moguće snimati jednu cenu, onda procedure računanja treba primeniti sa oprezom da se izbegne pristrasan rezultat.

Snimatelji podataka pri ASK-u, na sedam regionalnih centara, prikupljaju preko 6200 cena u periodu od 10 - 20. u mesecu. Oni prikupljaju cene u hipermarketima, prodavnicama, uslužnim preduzećima, pijacama i drugim prodajnim mestima u trinaest opština na Kosovu:

- Đakovica
- Gnjilane
- Istok
- Mitrovica
- Peć
- Kamenica
- Orahovac
- Podujevo
- Priština
- Prizren
- Suha Reka
- Uroševac
- Vučitrn

Osoblje glavne kancelarije ASK-a u Prištini vrši snimanje cena za proizvode, kao što je struja, voda, poštanske i telekomunikacione usluge, kao i železničkog saobraćaja.

## Osnovni Indeksi

Elementarni indeks za jedan mesec je jednak njegovom indeksu prethodnog meseca pomnožen razlikom snimljene cene za jedan mesec, izračunat iz prikupljenih cena. ASK koristi formulu geometrijske sredine (ili Jevona) za izračunavanje jednomesečnu promenu: stopa geometrijske sredine tekućeg meseca u geometrijskoj sredini prikupljenih cena za prethodni mesec..

### Osnovni indeks $e$ za mesec $m$

$$I_e^m = I_e^{m-1} \times \left[ \left( \prod_{i=1}^{n_e} p_i^m \right)^{1/n_e} / \left( \prod_{i=1}^{n_e} p_i^{m-1} \right)^{1/n_e} \right] \quad I_e^0 \equiv 100$$

$I_e^m$  = Indeks cene za osnovni agregat  $e$  za mesec  $m$

$I_e^{m-1}$  = Indeks cene za osnovni agregat  $e$  za mesec  $m-1$

$p_i^m$  = Cena za stavku  $i$  u mesecu  $m$

$p_i^{m-1}$  = Cena za stavku  $i$  u mesecu  $m-1$

$n_e$  = Broj prikupljenih cena za osnovni agregat  $e$

## Indeksi najvišeg nivoa

NaKosovu, HIPC indeksi prvo se izračunavaju u grupama (elementarnih agregata), a zatim se oni kombinuju za dobijanje ukupnog HIPC.

Indeksi višeg nivoa ponderisani su aritmetičkom sredinom osnovnih indeksa. Za IPC, korišćena je formula Young-a do meseca decembra 2013, težine su deo neregulisanog ponderisanja za troškove u periodu. Od januara 2014.godine, za kalkulaciju indeksa korišćena je formula Lowe-a, težinama koje su deo težina perioda troškova, koje se ažuriraju promenama cena. (Formula Lowe-a je slična sadašnjoj formuli Laspeyres-a).

Obe formule, Young-ova i Lowe-va, su aritmetičke sredine ponderisane težinama koje su deo troškova/ potrošnje, i obe predstavljaju formule Laspeyres-ovog indeksa. Trenutno za HIPC se upotrebljava Lowe-va formula za indekse, čije su težine deo troškova tokom ponderisanog perioda 2010. Nove težine iz podataka NR i APD iz 2012.godine su uvedene počev od januara 2014.godine IPC će preći na izračunavanje indeksa po Lowe-voj formuli; (težine su predstavile deo troškova u 2012.godini izračunavane promenama cena u decembar 2013.godine, od januara meseca 2015 novi težine se primenjuju podataka NR i APD iz 2013.godone, izračunavane sa promenama cena u decembru 2014.godine (težine za HIPC), od januara 2016 specifične težine na osnovu podataka iz nacionalnih računa (NA) i Ankete o potrošnji domaćinstava (APD) 2014, izračunavane sa promenama cena u decembru 2015.godine. Dok od januara 2017 specifične težine za artikala i usluga na osnovu podataka iz nacionalnih računa (NA) 2015. godine izračunavane sa promenama cena u decembru 2016.godine.

## Težine Indeksa

Young-ova formula meri osnovne agregate u okviru grupa

$$w_{e,g}^b = \frac{x_e^b}{\sum_{e=1}^{k_g} x_e^b} \quad \sum_{e=1}^{k_g} w_{e,g} = 1$$

$w_{e,g}^b$  = težina za osnovni agregat  $e$  unutar grupe  $g$  u ponderisanom periodu  $b$

$x_e^b$  = troškovi za osnovni agregat  $e$  u ponderisanom periodu  $b$  (trenutno  $b = 2012$ )

$k_g$  = broj osnovnih agregata u grupi  $g$

Young-ova formula meri grupe u ukupnom IPC

$$w_g^b = \frac{\sum_{e=1}^{k_g} x_e^b}{\sum_{g=1}^h \sum_{e=1}^{k_g} x_e^b} \quad \sum_{g=1}^h w_{e,g} = 1$$

$w_g^b$  = težina za grupu  $g$  u ponderisanom periodu  $b$

$h$  = broj grupa u IPC

Lowe-va formula meri osnovne agregate unutar grupa

$$w_{e,g}^b = \frac{x_e^b \times a_e^{b \rightarrow v}}{\sum_{e=1}^{k_g} (x_e^b \times a_e^{b \rightarrow v})} \quad \sum_{e=1}^{k_g} w_{e,g} = 1$$

$w_{e,g}^b$  = težina za osnovni agregat  $e$  unutar grupe  $g$  u periodu  $b$  (primenljivo od Januara 2014,  $b = 2012$ )

$a_e^{b \rightarrow v}$  = faktor za podešavanje težina za osnovni agregat  $e$

$$a_e^{b \rightarrow v} = I_e^v / \frac{1}{12} \left( \sum_{m=Jan}^{Dec} I_e^{m/b} \right)$$

$I_e^v$  = Indeks cene za osnovni agregat  $e$  za mesec  $v$

(primenljivo od Januara 2014,  $v =$  Decembar

2013)

$I_e^{m/b}$  = Indeks cene za osnovni agregat  $e$  u mesecu  $m$  u godini  $b$

Lowe-va formula meri grupe u ukupnom HIPC

$$w_g^b = \frac{\sum_{e=1}^{k_g} (x_e^b \times a_e^{b \rightarrow v})}{\sum_{g=1}^h \sum_{e=1}^{k_g} (x_e^b \times a_e^{b \rightarrow v})} \quad \sum_{g=1}^h w_{e,g} = 1$$

**Indeksi za grupe viših nivoa**

$$I_g^m = \sum_{e=1}^{k_g} w_{e,g}^b * I_e^m \quad I_e^0 = 100$$

za većinu stavki period  $0$  je Maj 2002. ,

ali je drugačiji za stavke koje su stupile na neki kasniji datum

## ***Ukupan HIPC***

Ukupni harmonizovani indeks potrošačkih cena je ponderisana aritmetička sredina indeksa za grupe. U IPC se koristi *Young-ovu* formulu, ali od januara 2014. godine promenjen koristeći *Lowe-vu* formulu.

Budući da grupe imaju različite baze indeksa (većina za bazu imaju 2002 = 100, ali grupe dodate kasnije imaju drugačiju bazu), indeksi za grupe moraju, sa novim bazama preći na zajednički period, koji je mesec  $\nu$  (prethodni mesec pre primene novih pondera)

$$\text{HIPC}^m = \text{HIPC}^\nu \times \sum_{\varepsilon=1}^n w_\varepsilon^b \times \frac{I_\varepsilon^m}{I_\varepsilon^\nu} \quad \text{HIPC}^0 = 100$$

$\text{HIPC}^m$  = Harmonizovani Indeks potrošačkih cena za mesec  $m$

$\nu$  = prethodni mesec pre primene novih pondera (trenutno  $\nu = 2015=100$ )

